

All you need to know about the new HPV vaccine that reduces the risk of cervical cancer

Všetko, čo by ste mali vedieť o novej očkovacej látke proti HPV (ľudský papilomavírus), ktorá znižuje riziko vzniku rakoviny krčka maternice

Questions and Answers

Otázky a odpovede

Information for parents and carers

Informácie pre rodičov a opatrovníkov

Spoločne môžeme poraziť
rakovinu krčka maternice

SLOVAK

Táto príručka je určená pre rodičov alebo opatrovníkov dievčat, pre ktoré je vhodná imunizácia proti HPV. Príručku by ste si mali prečítať spolu s informačným letákom 'Všetko, čo by ste mali vedieť' o novej očkovacej látke proti HPV (ľudský papilomavírus), ktorá znižuje riziko vzniku rakoviny krčka maternice. Informácie pre dievčatá vo veku 12 až 13 rokov (S2), ktorú by mala vaša dcéra dostať pri príprave na imunizáciu voči HPV.

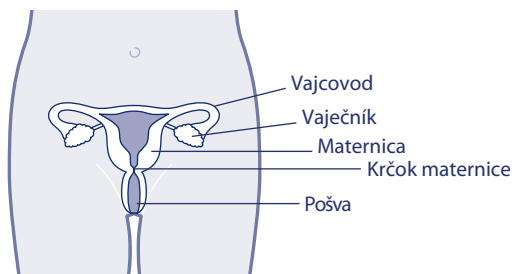
Príručka bola pripravená s úmyslom poskytnúť odpovede na otázky o očkovaní proti HPV, ktoré pomáha chrániť proti rakovine krčka maternice. Poskytuje predovšetkým podrobné informácie o všetkých hlavných témach obsiahnutých v letáku a bola pripravená tak, aby mohla poskytnúť odpovede na ďalšie otázky, ktoré by ste mohli mať vy, alebo vaša dcéra, po jeho prečítaní.

Podrobnejšie informácie nájdete na internetovej stránke www.fightcervicalcancer.org.uk alebo môžete zavolať bezplatnú telefónnu linku NHS na číslo 0800 22 44 88 (Telex 18001 22 44 88).

Čo je rakovina krčka maternice?

Rakovina krčka maternice sa objavuje na krčku maternice, ktorý je na jej vchode (pozrite obrázok A). Spôsobuje ju Human Papilloma Virus - HPV (Ľudský papilomavírus), ktorý sa šíri predovšetkým priamym dotykom pokožky pri sexuálnom styku. V Spojenom kráľovstve umiera na rakovinu krčka maternice každý rok približne 1000 žien.

Obrázok A

Všetky ženy vo veku 20 až 60 rokov sú každé tri roky pozývané

Ako HPV spôsobuje rakovinu?

Existuje viac ako 100 druhov HPV, ale iba niektoré z nich môžu spôsobiť rakovinu krčka maternice a iba typy - 16 a 18 – sú príčinou 70% prípadov.

Ak sa HPV dostane do výstelky krčka, môže tam ostať až niekoľko rokov bez toho, že by spôsobil akékoľvek problémy. Príležitostne môže spôsobiť poškodenia buniek a ranky. V prípade, že ranky nebudú primerane ošetrované, môžu sa rozvinúť na rakovinu.

Ranky sa dajú zistiť pri preventívnych prehliadkach krčka maternice a pri ich včasnom zistení sa dajú vyšetriť a v prípade nevyhnutnosti sa dá zahájiť preventívna liečba proti rozvoju rakoviny. Program preventívnej kontroly pomohol od 80-tych rokov znížiť počet prípadov rakoviny krčka maternice o 43%.

Prečo by som sa mala obávať, že by moja dcéra mohla dostať rakovinu krčka maternice?

Druhmi HPV, ktoré spôsobujú rakovinu krčka maternice, sa zvyčajne nakazia osoby, ktoré majú sexuálny styk s inou osobou, ktorá je nakazená uvedenými druhmi HPV. Akákoľvek forma pohlavného styku, pri ktorom dochádza k styku pokožky pohlavných orgánov, môže osobu vystaviť riziku infekcie vírusom HPV.

Napriek tomu, že je nepravdepodobné, že je vaša dcéra vystavená riziku v súčasnosti, nákaza HPV je veľmi bežná. Väčšina dievčat a žien je vystavená HPV v niektorom období svojho života bez toho, že by o tom vedela, pretože zvyčajne nespozoruje žiadne príznaky. Tieto HPV infekcie zvyčajne zmiznú samé, ale nie je to pravidlom – preto je očkovanie veľmi dôležité.

Čo znamená očkovanie proti HPV?

Očkovanie proti HPV poskytuje ochranu proti infekcii HPV typu 16 a 18. Tieto dva druhy HPV, typ 16 a 18, spoločne spôsobujú 70% prípadov rakoviny krčka maternice.

Chrání očkovanie proti všetkým druhom rakoviny krčka maternice?

Očkovanie chráni proti dvom typom HPV, ktoré spôsobujú 70% prípadov rakoviny krčka maternice. Očkovanie nechráni proti ostatným typom HPV, preto sa vaša dcéra od veku 20 rokov bude musieť napriek tomu podrobovať pravidelným preventívnym prehliadkam krčka maternice, pri ktorých sa robí kontrola príznakov. Kombinácia imunizácie a preventívnych prehliadok poskytuje maximálnu dostupnú ochranu proti rakovine krčka maternice. Pozvanie na preventívnu prehliadku krčka maternice dostanete po dovŕšení 20 roku.

Chrání očkovanie proti iným pohlavným chorobám?

Nie, očkovanie proti HPV nechráni proti ostatným infekciám šíreným pohlavným stykom. Je veľmi dôležité, aby bola vaša dcéra vo vhodnom čase oboznámená o bezpečnom sexuálnom styku.

Ako dlho trvá ochranný účinok očkovania?

Štúdie poukazujú na to, že u očkovaných osôb sa udržiava vysoká hladina ochrany aspoň počas šiestich rokov a očakáva sa, že bude trvať ešte dlhšie. V prípade, že bude v budúcnosti potrebná ďalšia dávka očkovacej látky, vaša dcéra o tom bude informovaná.

Imunizácia v súčasnosti bude pre Vašu dcéru znamenať maximálny prínos z očkovania a počas mnohých rokov ju bude chrániť od najbežnejších príčin rakoviny krčka maternice.

V ktorom veku sa má vykonať očkovanie?

Bežne sa na očkovanie pozývajú dievčatá vo veku 12 až 13 rokov, počas druhého roku na druhom stupni základnej školy.

Okrem toho budú na očkovanie proti HPV pozvané všetky 13 až 17-ročné dievčatá v Škótsku.

Podrobnejšie informácie nájdete na internetovej stránke www.fightcervicalcancer.org.uk alebo môžete zavolať bezplatnú Informačnú telefónnu linku pomoci NHS na číslo 0800 22 44 88 (Telex 18001 22 44 88).

Kedy bude moja dcéra zaočkovaná?

Imunizačný program začne na národnej úrovni od 1. septembra 2008. Vaša dcéra bude informovaná o svojom termíne očkovania.

Koľko injekcií musí dostať moja dcéra?

Očkovaciu látku podáva zdravotná sestra do hornej časti ramena. Podávajú sa tri injekcie v období šiestich mesiacov. Na dosiahnutie najlepšej ochrany je veľmi dôležité, aby každé dievča dostalo všetky tri injekcie.

Prečo by sa mala moja dcéra zaočkovať proti HPV teraz?

Výsledky štúdií preukázali, že očkovanie je najúčinnšie pred HPV infekciou. Napriek tomu, že väčšina dievčat nemá pohlavný styk pred 16. rokom veku, je veľmi dôležitá ich včasná ochrana.

Vzhľadom na to, že výskyt HPV infekcií začína vzrastať od veku 14 rokov, je ideálne začať imunizačný proces ešte pred uvedeným vekom. Očkovanie pôsobí najlepšie u osôb, ktoré ešte neboli vystavené typu HPV v očkovacej látke. Preto by posunutie imunizačného procesu na obdobie po začatí pohlavnej aktivity mohlo znamenať väčšiu pravdepodobnosť vystavenia mladej ženy infekcii HPV a menšiu pravdepodobnosť využitia maximálnych prínosov očkovania.

Bude mať očkovanie vedľajšie účinky?

Vedľajšie účinky imunizácie sú mierne – väčšinou mierna bolesť v ramene, ktorá však rýchlo zmizne. Klinické skúšky na tisícoch mladých žien preukázali, že očkovacia látka je veľmi bezpečná. Vírusom HPV sa nedá nakaziť prostredníctvom očkovania.

Ak sa vaša dcéra bude po očkovaní cítiť zle, mali by ste zo oznámiť zdravotnej sestre, učiteľovi alebo sa o tom poradiť s lekárom.

Čo robiť v prípade dievčat, ktoré trpia alergiami alebo inými chorobami alebo berú iné lieky, môžu sa zúčastniť imunizačného procesu?

Áno. Zdravotná sestra sa vašej dcéry opýta, či trpí inými chorobami, či berie iné lieky, či trpí alergiami, neznáša niektoré jedlá, má astmu, exém alebo sennú nádchu. Tieto zvyčajne nebránia procesu očkovania. Ak trpíte niektorým z hore uvedených problémov, povedzte to zdravotnej sestre alebo lekárovi.

Čo robiť v prípade dievčat, ktoré sú dlhodobo choré?

Očkovacia látka nie je škodlivá pre dievčatá, u ktorých nie je úplne funkčný imunitný systém, ale v ich prípade nemusí zabezpečiť požadované výsledky. .

Dochádza k vzájomnému ovplyvňovaniu očkovacej látky s inými liekmi?

Nebolo preukázané, že by očkovacia látka znižovala účinnosť iných liekov.

Môže očkovacia látka spôsobiť alergické reakcie?

Veľmi zriedkavo sa u niektorých osôb môže prejaviť alergická reakcia ihneď po očkovaní. Reakcia sa môže prejaviť ako vyrážky alebo svrbenie postihnutej časti alebo celého tela. Vhodné ošetrenie poskytnie zdravotná sestra.

Ešte zriedkavejšie môže u niektorých osôb dôjsť ihneď po očkovaní k vážnejším reakciám, ktoré môžu spôsobiť dýchacie problémy alebo problémy v celom organizme. Táto reakcia sa volá anafylaktický šok. Uvedené reakcie sú mimoriadne zriedkavé a zdravotné sestry sú dokonale vyškolené, aby vedeli, čo v uvedených situáciách robiť.

Ak u vašej dcéry došlo k akejkoľvek alergickej reakcii pri predchádzajúcom očkovaní, oznámte to zdravotnej sestře alebo lekárovi, aby vám poskytli vhodné rady.

Čo, ak moja dcéra nebola v škole alebo nemohla prísť na očkovanie v dohodnutom termíne?

Bude sa môcť dať zaočkovať inokedy – ak máte nejaké otázky, poraďte sa so zdravotnou sestrou.

Čo, ak sa moja dcéra nechce podrobiť imunizačnému procesu?

Záleží o jej rozhodnutia, či sa dá zaočkovať alebo nie, ale očkovanie sa odporúča z hore uvedených dôvodov. Očkovanie teraz ju bude chrániť počas mnohých rokov. Ak má ďalšie otázky, mala by sa porozprávať so zdravotnou sestrou alebo s lekárom, sama alebo spolu s vami, podľa svojho rozhodnutia.

Čo v prípade, že ona sa chce dať zaočkovať, ale jej rodičia alebo opatrovníci s myslia, že by to nemala robiť?

Napriek tomu, že by sa rozhodnutie malo prijať v rodine, zákon umožňuje, aby sa mladí ľudia, ktorí ešte nedosiahli 16 rokov, rozhodli sami, v prípade, že vhodne kvalifikovaný zdravotnícky odborník uzná, že sú schopní správne pochopiť to, čo sa im navrhne. Podrobnejšie informácie o súhlase nájdete v informačnom letáku 'Súhlas – vaše práva', ktorý nájdete na internetovej stránke www.hris.org.uk. Môžete sa poradiť aj so zdravotnou sestrou alebo s lekárom.

Čo v prípade, že moja dcéra je už pohlavne aktívna?

Ak je dievča už pohlavne aktívne, existuje možnosť, že je už nakazené vírusom HPV. Napriek tomu, nebude známe, ktorým typom HPV je nakazené a preto sa odporúča, aby sa dala zaočkovať, aby bolo chránené proti dvom najväznejším typom, ktoré môžu spôsobiť rakovinu krčka maternice.

Čo v prípade, že je moja dcéra tehotná, ale nevie o tom?

Ako ochranné opatrenie sa odporúča, aby sa tehotné ženy nepodriaďovali očkovaniu proti HPV. Dievčatá nebudú pred očkovaním podrobené testu na určenie tehotenstva, ale ak má Vaša dcéra pochybnosti o tom, že by mohla byť tehotná, mala by sa o tom porozprávať so zdravotnou sestrou alebo s lekárom.

Doterajšie skúsenosti nepreukázali, že očkovacia látka proti HPV môže poškodiť zdravie matky alebo dieťaťa. Počas procesu očkovania, ženy, ktoré boli očkované bez upozornenia počas tehotenstva alebo krátko predtým, ako otehotneli, nemali viac problémov v tehotenstve, ako ženy, ktoré neboli zaočkované proti HPV. Vaša dcéra môže ukončiť trojdávkový proces očkovania proti HPV po ukončení tehotenstva.

Prečo sa nemôže dať zaočkovať môj syn?

Prioritou je priama ochrana dievčat proti rakovine krčka maternice. Ochranou všetkých dievčat proti týmto dvom najbežnejším príčinám rakoviny krčka maternice v konečnom dôsledku zvýši hladinu ochrany, pretože sa zníži množstvo vírusov celkove.

Spoločne môžeme poraziť
rakovinu krčka maternice

Podrobnejšie informácie

Sú k dispozícii na internetovej stránke
www.fightcervicalcancer.org.uk, kde môžete nájsť podrobné
informácie o všetkých témach popísaných v tejto príručke.

Príručku v inom jazyku si môžete vyžiadať vo vašom miestnom NHS
centre. Ak potrebujete pomoc, zavolajte na bezplatné Informačné
telefónne číslo **NHS pomoci 0800 22 44 88 (Telex 18001 22 44 88)**.

Na základe rozhodnutia Škótskej vlády vydal NHS zdravia v Škótsku
(NHS Health Scotland) za pomoci Úradu ochrany zdravia
(Health Protection) Škótsko.

Upravené za súhlasu Ministerstva zdravotníctva na
zdravotnícku publikáciu.